



© Elisenda Zafon

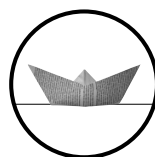
Carles Zafon i Llopis (Barcelona, 1965) és metge i escriptor. A més de publicacions científiques com un llibre divulgatiu sobre biologia de l'envelliment —*Los nietos de Adán y Eva* (Marge, 2010)—, diversos capítols de llibres d'endocrinologia tant nacionals com estrangers i una trentena de treballs científics, ha publicat les novel·les *L'Harúspex* (Meteora, 2004), *Cecília* (Omicron, 2008), *Il·lusions òptiques* (Proa, 2011) i *El camí de l'aurora* (Actéon, 2012), i el recull de relats *Elementa* (Omicron, 2007). Ha participat, a més, en els reculls de contes *Regal d'aniversari i altres històries* (Brau, 2009) i *Científics lletraferits* (Mètode, 2014). Ha guanyat el premi de narrativa breu del Col·legi de Metges de Barcelona (2005), el premi El Lector de l'Odissea (2010) i el Premi Nacional de Narrativa Josep Saperas d'Òmnium Cultural del Vallès Oriental (2011). A més, ha estat finalista del premi El Lector de l'Odissea (2005), del certamen literari Les Millors Pàgines de Granollers (2008) i del premi de narrativa Jaume Maspons (2009).

L'home **pla**

Carles Zafon

L'home pla

ESCAFANDRE, 6



EDICIONS
DEL PERISCOPI

L'home pla

© Carles Zafon i Llopis, 2014

Primera edició: octubre del 2014

© de la il·lustració de la coberta: Mercè Iglesias i Alex Ferreiro, 2014

© de la fotografia de l'autor: Elisenda Zafon, 2014

© d'aquesta edició: Edicions del Periscopi SL, 2014

Publicat per Edicions del Periscopi SL

Correu electrònic: info@periscopi.cat

Web: www.periscopi.cat

Facebook: www.facebook.com/Periscopi

Twitter: twitter.com/Ed_Periscopi

Impressió: Romanyà Valls

Sant Joan Baptista, 35

08789 - La Torre de Claramunt (Barcelona)

Imprès a Catalunya – Printed in Catalonia

Edició a càrrec d'Aniol Rafel

Maquetació i disseny interior: Tono Cristòfol

Correcció: Miquel Saumell, Florian Heisenberg i Núria Saurina

Disseny de la col·lecció i coberta: Tono Cristòfol

Aquest llibre s'ha imprès amb un paper offset cru de vuitanta grams i ha estat compaginat amb la tipografia Caslon Pro en cos 12.

Dipòsit legal: B. 21691-2014

ISBN: 978-84-941737-3-8

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions establertes per la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics.

Un personatge pot preguntar sempre a un home qui és! Perquè un personatge posseeix una vida veritablement seva, impresa amb caràcters propis, pels quals sempre és algú. Mentre que un home, un home així, genèricament, pot no ser ningú!

Sis personatges en busca d'autor, Luigi Pirandello

1 | Mil cinc-cents llibres

El senyor Moll va sortir del llibre a dos quarts i mig de sis. Ho va saber perquè el rellotge de la paret marcava aquella hora. Havia posat els dos peus a terra, havia alçat els ulls i el primer que havia vist havia estat el rellotge. Dos quarts i mig de sis. Del matí o de la tarda, s'havia preguntat perplex.

Tot seguit, el senyor Moll va fer un parell de passes i es va adonar que no li costava gens, com si hagués caminat tota la vida. De fet, es va dir, havia caminat tota la vida. Llavors, el senyor Moll va girar el cap en direcció a la paret que li quedava a l'esquena. Els prestatges n'ocupaven tota la superfície, de dalt a baix i de costat a costat. Quatre-cents vint-i-set llibres, va concloure després de donar-hi un cop d'ull. Aleshores va mirar a la dreta i va veure una altra estructura de fusta, del mateix color i estil però una mica més petita. Dos-cents vuitanta-dos volums. Total, set-cents nou llibres. A en Marcel·lí Moll li agradava fer càlculs. A l'esquerra hi havia una porta. Al davant, sota el rellotge, un sofà de tres places i una petita taula, d'aquelles que en diuen *auxiliars*. No hi havia cap dubte que era a la biblioteca. Hi va trobar a

faltar una llar de foc. Una llar de foc, es va dir el senyor Moll, sempre hi queda bé, en una biblioteca. Va ser aleshores que va pensar en l'Alícia. Va ser un record fugaç, que el va omplir d'enyorança. El rellotge indicava que faltaven cinc minuts per a tres quarts de sis. Només havien passat tres minuts i ja la trobava a faltar. Del matí o de la tarda, es va tornar a preguntar per esbandir-se el record.

Li havia semblat que es tractava d'una casa benestant, perquè no era habitual fer servir tota una habitació com a biblioteca. Però quan la va inspeccionar es va adonar que no n'hi havia per a tant. No es tractava d'una d'aquelles mansions farcides de cambres en les quals la biblioteca és una opció com qualsevol altra quan no se sap com omplir-les. Fins i tot es podia dir que era modesta. Sortint de la biblioteca et trobaves un passadís més aviat estret i quatre portes. Les de la dreta menaven a dues habitacions molt més petites. En una el llit estava per fer. Les de l'esquerra conduïen a un lavabo diminut i a una sala més gran, llarga i estreta, que feia, alhora, de cuina i menjador. A sobre dels fogons hi havia un recipient amb restes d'haver-hi bullit llet, a la pica uns quants gots i al damunt de la taula un plat amb molles de pa. A l'altre extrem del corredor hi havia una porta de fusta fosca. No costava gaire entendre que era la del carrer. Allò era tot. I tant, que era modesta. El meu pis és molt més gran, va pensar.

Les parts més altes de les parets laterals del passadís les havien aprofitades per penjar-hi més prestatges. Tres-cents vint-i-quatre llibres a l'esquerra, tres-cents deu a la dreta. En total, va calcular ràpidament, mil tres-cents quaranta-tres llibres. Va deixar anar un xiulet d'admiració.

La sala que feia, alhora, de cuina i menjador era llarga i força estreta, certament. Primer hi havia la cuina, amb els fogons i el recipient amb restes d'haver-hi bullit llet; la pica, amb mitja

dotzena de gots; un parell d'armaris, i una nevera que xiulava com una cafetera. La va obrir tot i que no tenia gana. No hi havia res que li cridés especialment l'atenció, només menjar i cerveses. En va agafar una, li va llevar el tap i en va fer un glop. Al fons de l'estança hi havia l'espai que feia de menjador. La taula estava arraconada a la paret, per tal que el lloc disponible fos més ample. Les tovalles eren de quadres, verds i blancs, i el plat era ple de molles i gotes d'oli. Entre la taula i el finestral del fons hi havia l'espai just per a una butaca en una banda i un televisor a l'altra. El senyor Moll es va asseure a la butaca. Va fer un altre glop de cervesa i va aixecar el cap. Llavors va veure els prestatges del damunt del televisor. Cent vint-i-vuit exemplars més. Mil quatre-cents setanta-un llibres.

S'hi va quedar una estona, assegut a la butaca, fent petits glops i contemplant els lloms dels llibres ben arrencats. N'hi havia de totes mides i colors. El fet de mirar-los, no sabia dir per què, el va satisfer. Es va adonar que s'hi sentia còmode, en aquell pis. Malgrat que els espais eren estrets. Malgrat el recipient brut, els gots que s'amuntegaven a l'aiguera, el llit per fer i el plat ple de molles i gotes d'oli. Ho va rumiar una mica i li va semblar que era l'olor, el que feia que s'hi sentís tan còmode. L'ingredient predominant era flaire de pols. No d'una pols qualsevol, sinó de la pols que protegeix els llibres de caure en l'oblit, la pols que els acarona, la que es bufa quan algú recupera l'exemplar i l'aire espirat s'emporta l'absència d'aquell oblit. Va aspirar profundament, per absorbir tantes volves d'aquella pols com els pulmons fossin capaços. Va retenir l'oxigen fins que el pit li va fer mal i llavors va expel·lir l'aire sorollosament. Va somriure i va lamentar que ella no fos al seu costat.

El senyor Moll encara s'hi va estar una estona més, assegut a la butaca, contemplant les rengleres de llibres, fent glops

de cervesa i aspirant la pols que el feia sentir còmode. Fins que es va aixecar i va tornar a la cuina. De camí va agafar el plat ple de molles i gotes d'oli. També va recollir dels fogons el recipient amb restes d'haver-hi bullit llet. Ho va deixar tot a la pica, al costat dels gots. Va llençar l'ampolla de cervesa a les escombraries. Va buscar el sabó i un fregall, i va netejar-ho tot. Hi va dedicar una bona estona, assegurant-se que quedessin ben nets. Els va esbandir amb cura i els va eixugar amb un drap. No li va costar gaire trobar el lloc on anava cada cosa. L'avantatge d'una cuina petita, sens dubte. Els gots en un armari damunt de l'aigüera, el plat al costat i el recipient de la llet al calaix de sota dels coberts. Va donar un darrer cop d'ull a l'estança. Tot endreçat. Aleshores va sortir-ne i es va dirigir a una de les habitacions.

Donava a un celobert que, si més no en aquell moment, no servia per il·luminar-la. Va haver d'encendre'n el llum. La bombeta era de les que necessiten un cert temps per escampar la claror i fer fora les ombres. La que difonia aquella bombeta era una llum groga com un sol en miniatura. No en calia gaire més per a un univers tan esquifit. La cambra era realment petita, amb prou feines hi cabia el llit, una tauleta, un armari de dues portes i una cadira. En Marcel·lí Moll va fer el llit. Primer va passar-hi la mà per allisar el llençol de sota i va picar unes quantes vegades el coixí. Després va fer lliscar el llençol de sobre i ho va cobrir tot amb la vànova. Abans de sortir va plegar la roba que hi havia a la cadira. Una camisa i uns pantalons, d'home. Llavors es va adonar que entre el llit i la cadira hi havia dues columnes de llibres apilats, quinze en una i tretze a l'altra. Mil quatre cents noranta-nou llibres, va calcular ràpidament. Va apagar el llum i la cambra va recuperar la foscor. Havia estat un dia ben curt per al sol en miniatura i el seu univers esquifit.

El senyor Moll va tornar a l'estança que feia de cuina i menjador. Va passar de llarg de la cuina. La nevera continuava xiulant com una cafetera. Va passar de llarg de la taula. Ara les tovalles de quadres verds i blancs ja no tenien un plat ple de molles i gotes d'oli. Va passar entre la butaca i el televisor i es va apropar al finestral. A fora era fosc. El vidre feia més aviat de mirall i li retornava la seva pròpia imatge. El que va veure no el va impressionar gaire. Era ell, al cap i a la fi. Hi va acostar la cara tant com va poder, fins que el nas li va fregar el vidre, i es va posar les mans fent pantalla a l'altura dels ulls per mirar de veure alguna cosa de l'exterior. Era en un pis alt. Potser un quart o un cinquè. El carrer quedava força per sota i els fanals emetien una llum grogosa poc engrescadora. L'halo del voltant era més trist encara. De seguida es va entelar el vidre. Va desistir de continuar esbrinant què hi havia a fora i es va girar. Tenia una perspectiva totalment diferent del menjador i la cuina. Va ser aleshores que va sentir com obrien el pany, un parell de passes i el soroll metàl·lic de les claus contra un cendrer. El senyor Moll es va quedar rígid, davant el finestral, amb l'esquena tibant repenjada contra el vidre. El va notar fred. Dues passes més, i per la porta de la cuina va aparèixer un home. Es va acostar a la nevera i li va clavar una puntada de peu. El xiulet de cafetera va parar en sec. La va obrir i en va treure una cervesa. Va llevar el tap de l'ampolla. Va aixecar el cap i quan es disposava a fer-ne un glop es va adonar de la presència del senyor Moll, al fons de la sala, com si estigués clavat al vidre del finestral. Es van mirar, de fit a fit, una bona estona. L'home portava un llibre a la mà. Mil cinc-cents llibres, va pensar en Marcel·lí Moll.